

Školní vzdělávací program pro školní družinu

NÁVŠTĚVY DOMŮ HER A POZNÁNÍ

zpracovaný na základě RVP
pro základní vzdělávání

Školní vzdělávací program pro školní družinu při Základní škole Kopřivnice,
Alšova 1123 okres Nový Jičín

Obsah

1. Identifikační údaje
 - 1.1 Název dokumentu
 - 1.2 Předkladatel
 - 1.3 Platnost dokumentu
 - 1.4 Aktualizace dokumentu
 - 1.5 Určení vzdělávání ve ŠD
2. Charakteristika školní družiny
3. Materiální podmínky
4. Personální podmínky
5. Cíle výchovně-vzdělávací práce
6. Formy a obsah výchovně-vzdělávací činnosti
 - 6.1 Strategie pedagogické práce
 - 6.2 Obsah a formy činnosti
7. Charakteristika školní družiny
8. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
9. Vnitřní hodnoticí procesy
10. Přihlášení a ukončování vzdělávání ve školní družině
11. Celoroční motivační hra **Návštěvy domů her a poznání**

Dům přátelství

Dům moudrosti

Dům historie, pohádek, pověstí a fantazie

Dům sváteční

Dům tvořivosti

Dům pohody

Dům přírody

Dům sportu

Dům šikulů

Dům děda Vševěda

1. Identifikační údaje

1.1 **Název dokumentu:** Návštěvy domů her a poznání

1.2 **Předkladatel:**

Školní družina (dále ŠD) je součástí Základní školy Kopřivnice, Alšova 1123 okres Nový Jičín, p.o.

Ředitel školy	Mgr. Robin Pospěch
IČO	00848310
IZO	102244162
Komunikační kontakt na školu	Telefon: 556 810 172, 733 610 516 e-mail: pospech@zsalsova.cz www stránky: www.zsalsova.cz
Vedoucí vychovatelka ŠD	Bc. Jana Zajíčková
Komunikační kontakt na ŠD	Telefon: 775 886 836
Zřizovatel	Město Kopřivnice, OÚ sídlí na adrese Štefánikova 1163
Komunikační kontakt na zřizovatele	Telefon: 556 879 760 OŠKS Mgr. Břetislav Orlík – vedoucí odboru
Webové stránky města	www.koprivnice.cz

1.3 **Platnost dokumentu od:** 1. září 2007

1.4 **Aktualizace dokumentu:** 1. září 2025

1.5 **Vzdělávání v ŠD je určeno žákům 1.–3. ročníků školy, jejíž je součástí.**

Z kapacitních důvodů nelze organizovat ŠD pro žáky vyšších ročníků.

2. Charakteristika ŠD

Družina je školské zařízení pro zájmové vzdělávání, které poskytuje především žákům při-hlášeným k pravidelné docházce. ŠD je určena přednostně dětem zaměstnaných rodičů a pracujících matek samoživitelek, kteří si je nemohou ze školy vyzvedávat bezprostředně po skončení vyučování. Činnost ŠD je organizována ve dnech školního vyučování. Účastníci pravidelné denní docházky se zařazují do čtyř oddělení.

Škola, jejíž součástí je ŠD, je umístěna v klidové části sídlištní zástavby mimo centrum města. V okolí je dostatek bezpečných ploch, které jsou využívány k venkovním hrám. Nedaleko školy je i přístup do volné přírody, což umožňuje v případě vhodných klimatických podmínek časté vycházky.

Kapacita ŠD je 120 dětí. ŠD má čtyři oddělení, které se naplňují převážně žáky přípravné třídy, 1.-3. ročníku, dále pak žáci 4.-5. ročníků do naplnění kapacity. ŠD je umístěna v horním (2.) poschodí jednoho z pavilonů. Šatny jsou součástí hlavní budovy. Žáci, kteří navštěvují ŠD, mají bydliště převážně v bezprostřední blízkosti školy. Sociální struktura je pestrá.

Práce ŠD přímo navazuje na vzdělávací činnost, je realizována v rámci výuky tříd 1.–3. ročníku. Zájmové vzdělávání probíhá především při vlastní činnosti žáků, prostřednictvím jejich integrace s okolím a s výrazným podílem vlastních zkušeností. Je založeno na přímých zážitcích z činnosti, která vychází částečně z individuální volby, dětské zvědavosti i radosti z poznávání a objevování, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

- Prostřednictvím pestrých aktivit realizujeme zájmové vzdělávání, podporujeme rozvoj individuálních zájmů žáků a umožňujeme přípravu na vyučování formou didaktických her. Střídáním a pestrostí činností podporujeme rozvoj tělesné i duševní stránky žáků, rozvíjíme a posilujeme klíčové kompetence.
- Chceme, aby prostory určené pro činnost ŠD byly pro všechny příjemné a spolu-vytvářely vhodné klima. Žáky vedeme k tvořivosti a estetickému vnímání.
- Umožňujeme výběr aktivit a podporujeme tak rozhodování, rozvoj individuálních předpokladů, seberealizaci i ochotu žáků ke vzájemné spolupráci.
- Respektujeme individuální schopnosti žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme žáky chránit své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnosti spolupracovat a respektovat druhého.
- Vedeme žáky ke smysluplnému využívání a naplňování volného času, vhodné relaxaci, utváříme návyky pro udržení zdravého životního stylu.
- Zvyšujeme zdravé sebevědomí, rozvíjíme u žáků schopnosti rozhodování a sebehodnocení.

Klíčové kompetence k naplnění volného času, které realizujeme v rámci mimovyučovací zájmové činnosti ŠD v souladu s cíli školy, rozvíjejí a upevňují klíčové kompetence v celé její šíři.

3. Materiální podmínky

ŠD má k dispozici vlastní prostory, kterými jsou 4 učebny určené výhradně pro ŠD. Vybavení a zařízení učeben plně odpovídá požadavku volnočasových aktivit. Je zde variabilní odpočinkový kout, pracovní místa pro zvolené činnosti a relaxační koberec. Umístění hraček a her je žákům dostupné.

Vybavenost hračkami a hrami podporující rozvoj manuální zručnosti a tvořivosti plně odpovídá požadavkům a potřebám dětí současné generace. Materiální podmínky podle finančních možností průběžně zlepšujeme a rozlišujeme tak pestrost nabídky spontánních aktivit, výtvarných, sportovních a didaktických činností. ŠD se ve školním roce 2023/2024 zapojila do projektu EU „Šablony“, které umožní získat dotace na další rozvoj a vybavení ŠD.

Podle potřeb využíváme další zařízení školy, například počítačové učebny, tělocvičny, kuchyňku a školní travnaté hřiště s vybavením pro sportovní aktivity. Rozšířená nabídka kulturních aktivit spočívá ve spolupráci s městskou knihovnou, kinem, Muzeem Fojtství, divadelní společností z Dobroslavic a podnikovými hasiči automobilky Tatra.

Zázemí pro osobní hygienu i stravování je vytvořeno. Pitný režim je v průběhu dne zajištěn. Žáci mají k dispozici v zimě teplý čaj, v létě chladnou šťávu, obojí je připravováno ve školní jídelně.

4. Personální podmínky

Pedagogický kolektiv ŠD tvoří čtyři kvalifikované vychovatelky. Odborný růst vychovatelek zprostředkovávají návštěvy vzdělávacích kurzů. V rámci sebevzdělávání se zaměřujeme na oblast výtvarných technik, metody zážitkové pedagogiky, motivaci a komunikaci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

5. Cíle výchovně-vzdělávací práce ŠD

ŠD vychovává žáka ke smysluplnému využívání volného času, umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

Zájmové vzdělávání ve ŠD naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem.

- Rozvoj žáka, jeho učení a poznávání.
- Osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako svobodná osobnost působící na své okolí.
- Výchova žáka ke smysluplnému využívání volného času.
- Výbava žáka dostatkem námětů pro naplňování volného času.
- Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně práce s žáky nadanými

Klíčové kompetence k naplnění volného času

1.	Kompetence k učení	Žák realizuje vlastní nápady, využívá vhodné postupy, všímá si souvislostí mezi jevy, započatou práci dokončí, zhodnotí svou práci. Vhodnými otázkami vzbuzuje zájem o podrobnější informace.
2.	Kompetence k řešení problému	Žák se zapojuje do všech fází činnosti – plánování, příprava, realizace, hodnocení. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, přizpůsobuje se změnám, je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhajovat, uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, započaté činnosti dokončuje, v případě potíží je při jejich překonávání houževnatý.
3.	Kompetence komunikativní	Při přípravě činností žáky vedeme k prezentaci vlastních názorů a nápadů. Žák vhodně slovně i mimoslovně komunikuje se spolužáky a ostatními dospělými ve ŠD – vychovatelkami, kuchařkami. Vyjadřují své kladné pocity, svůj názor a naslouchá názorům ostatních.
4.	Kompetence sociální a interpersonální	Podílí se na vytváření pohodové atmosféry v týmu, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, dokáže se prosadit i podřídit, vnímá potřeby jiných, respektuje společně dohodnutá pravidla.
5.	Kompetence občanské	Žák si uvědomuje svá práva i práva ostatních, vnímá agresivitu, nespravedlnost, šikanu a dovede se jim bránit, dbá na osobní zdraví i zdraví druhých, chová se zodpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, váží si tradice a kulturního dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým hodnotám a přispívá k rozvoji kvalitního životního prostředí.
6.	Kompetence k trávení volného času	Žák účelně tráví volný čas, vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech, odmítá nevhodné nabídky pro trávení volného času.

6. Formy a obsah výchovně vzdělávací činnosti

6.1 Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky ve volném čase.

- dobrovolnosti,
- atraktivity činností,
- citlivosti a citovosti,
- seberealizace.

V rámci celoročního projektu uplatňujeme ve ŠD čtyři úrovně činností:

- průběžné každodenní působení vychovatelky,
- řízenou organizovanou činnost,
- příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu (celodružinové),
- zapojování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Strategie, kterými rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence komunikativní

- podporujeme přátelské vztahy v oddělení a mezi odděleními,
- učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj názor, naslouchat druhým,
- v rámci činností uplatňujeme kooperativní metody, vedeme žáky ke spolupráci,
- připravujeme projekty, zapojujeme se do projektů realizovaných v rámci výuky a do celoškolských projektů,
- rozbořem výstupů činností směřujeme žáky k sebehodnocení,
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování,
- umožňujeme žákům výběr z nabídky činností.

Sociální a personální kompetence

- učíme žáky pomocí modelových situací a metody hraní rolí přejímat zodpovědnost, za své jednání a respektovat druhé,
- učíme žáky základům kooperace a týmové spolupráce,
- organizujeme akce a účastníme se projektů zaměřených na pomoc druhým.

Občanské kompetence

- učíme žáky prezentovat své názory a vlastní práci.

Kompetence k řešení problémů

- žáky vedeme k zodpovědnému přijímání přidělené či zvolené role v pracovním týmu,
- žáci mohou řešit problémy při ranním setkávání, v komunitním kruhu,
- žáky vedeme k dodržování pravidel, na jejichž vytváření se podílejí.

Výrazně posilujeme kompetenci k naplňování volného času s cílem, aby žáci uměli trávit i svůj mimoškolní volný čas smysluplně a aktivně a aby dokázali odolat nabídkám vrstevníků ze sociálně rizikových skupin.

Metodami prožitkové pedagogiky umožňujeme žákům bezprostřední smyslové a citové zážitky a zkušenosti. Nabídka námětů je návazná, vzájemně propojená a flexibilní s ohledem na učivo, roční období, na skladbu žáků a jejich individuální zájmy a požadavky.

Motivujeme žáky, aby realizovanou činností rozšiřovali a doplňovali vlastními nápady, případně aby si uměli zajímavou činnost v nabídce sami najít, případně zvolit.

6.2 Obsah a formy činnosti

Základním prostředkem činnosti ŠD je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznávání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Sledujeme všestranný rozvoj osobnosti každého žáka, podporujeme rozvoj individuálních zájmů a předpokladů. Výběrem aktivit respektujeme věkové zvláštnosti žáků mladšího školního věku. Preferujeme otevřené partnerství vychovatelka – žák, vychovatelka – zákonný zástupce, vychovatelka – vyučující 1. stupně.

Vedeme žáky k přijetí zásad zdravého životního stylu, k vlastní tvořivosti, ke schopnosti vnímat kulturní a estetický zážitek. Působíme ve smyslu respektování stanovených pravidel (viz *Vnitřní řád školní družiny*, *Vnitřní řád školní jídelny*, *Školní řád*), posilujeme pozitivní postoj ke stanoveným pravidlům (pravidla silničního provozu, pravidla vzájemného soužití v rodině).

- a) **Pravidelná činnost** – je dána rámcovým režimem, výchovně-vzdělávacím programem ŠD, navazuje na vzdělávací program školy, představuje organizované aktivity.

RÁMCOVÝ DENNÍ REŽIM ŠD

Ranní rozvrh

6.00–7.40 h.	Příchod dětí do ŠD, ranní hry, vyprávění s dětmi, volný výběr her a činností – i na přání dětí.
--------------	---

Odpolední rozvrh

11.40–13.00 h.	Příchod dětí do ŠD, hygiena, oběd, klidové a odpočinkové činnosti.
13.00–14.00 h.	Odchody dětí do zájmových kroužků, vyzvedávání dětí, námětové hry, hry ve skupinkách.
14.00–15.00 h.	Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost.
15.00–16.00 h.	Vyzvedávání dětí, individuální činnosti, audiovizuální technika dle výběru dětí.

- b) **Příležitostné akce** – přesahují rámec jednoho oddělení, nejsou součástí standardní skladby činností (besedy v městské knihovně, akce na Fojtství, divadlo přímo ve ŠD apod.).
- c) **Spontánní aktivity** – (součást denního režimu) průběžná činnost probíhající ve vymezeném prostoru. Hry ranní družiny, hry v oddělení pro zkrácený pobyt žáků ve ŠD, odpolední klidové činnosti, pobyt venku. Role vychovatelky – zajišťuje bezpečnost žáků, žáky motivuje a podněcuje jejich aktivity, případně se aktivně účastní her.
- d) **Odpočinkové činnosti** – kompenzace jednostranné zátěže během školního vyučování, klidové činnosti a aktivní činnosti (rekreační), odreagování dětí od sedavého zaměstnání a mentálního vytížení, duševní hygiena.

Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují (realizaci zprostředkovává měsíční plán). Dbáme na jejich vyváženost, vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

e) Příprava na vyučování – didaktické hry, tématické vycházky, besedy, exkurze.

f) Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnujeme při jejich začleňování do volnočasových aktivit průběžnou, zvláštní pozornost. **Pro rozvoj talentovaných jedinců** nabízíme další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

g) Projekty, spolupráce s rodiči a jinými subjekty – ŠD dlouhodobě organizuje tematicky zaměřené akce a besedy s Muzeem Fojtství, městskou knihovnou, divadelní společností z Přerova, podnikovými hasiči Tatra, ornitologickou společností a s ekologickými aktivisty.

7. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro ŠD navazuje na vzdělávací program školy. Předpokládá koncepci družiny, její rámcový plán a klíčové kompetence, jejichž rozvoj rozšiřuje, podporuje a utvrzuje. **Je realizován prostřednictvím celoroční motivační hry Domy her a poznání.**

Pobytem žáka ve ŠD se zkracuje čas trávený s rodinou. Proto chceme, aby u něj vyvolával pozitivní pocity, aby se těšil na zajímavé činnosti, vzbuzoval jeho zvědavost i ctižádost. Vytváříme neformální, pohodové a bezpečné prostředí.

8. Stanovení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví

Podrobnosti k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve ŠD jsou uvedeny v dokumentech *Vnitřní řád školní družiny*, *Organizační řád školní družiny*, *Náplň práce vedoucí vychovatelky školní družiny a vychovatelek školní družiny*.

Bezpečnost žáků zajišťujeme průběžným dozorem vychovatelek. Žáci jsou poučeni o nutnosti požádat o pomoc vychovatelku v případě, že cítí jakékoli ohrožení (slovně i tělesně). Na projevy jakékoliv nesnášenlivosti, případně násilí v průběhu realizovaných činností bezprostředně výchovně reagujeme. Je vytvořeno zázemí pro případné krátkodobé umístění žáka při nevolnosti či jiném projevu nemoci nebo úrazu.

9. Vnitřní hodnotící procesy

a) Individuální – každá vychovatelka si průběžně, neformálně hodnotí svou práci. Hledá nové metody, které by postupně vedly ke kvalitnějším výsledkům.

b) Týmové – provádí kolektiv vychovatelek. Opět na základě sebereflexe stanoví společný postup nebo úpravu vzdělávacího programu.

c) Vedení školy – vlastními prostředky zjišťuje, jak jsou naplňovány vytyčené cíle.

Oblasti vlastního hodnocení:

- činnost družiny jako specifického školského zařízení,
- působení činností a vychovatelek na jednotlivé žáky,
- personální stav a úroveň dalšího vzdělávání,
- stav materiálních podmínek (kvalita prostoru, vybavení nábytkem, pomůckami atd.),
- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví,
- zhodnocení práce s dětmi se SVP.

10. Přihlášení a ukončení zájmového vzdělávání ŠD

Podmínky přijetí do školní družiny, přihláška k zájmovému vzdělávání ve ŠD a čestné prohlášení k podmínkám přijetí do školní družiny

Ředitel školy stanovil tyto podmínky a pomocná kritéria pro přijetí žáka do ŠD, které budou vyhodnocovány na základě čestného prohlášení jeho zákonného zástupce:

Do ŠD jsou přednostně přijímáni žáci **přípravné třídy a 1. ročníku**. Dále pak žáci 2. ročníku a 3. ročníku za stejných podmínek. Žáci 4. - 5. ročníku pouze v případě nenaplněné kapacity ŠD a na základě stejných podmínek.

Kritéria (podmínky) přijetí:

- oba rodiče jsou zaměstnáni (čestné prohlášení)
- rodič samoživitel - pracující (čestné prohlášení)
- dojíždění žáka z jiné obce (čestné prohlášení)
- v případě střídavé péče (čestné prohlášení)
- v případě vážné nemoci rodičů (čestné prohlášení)

Docházka do ŠD je ukončena ke dni, ke kterému byl žák ze ŠD písemně odhlášen zákonným zástupcem. Délka trvání docházky není proto stanovena. Žáci mohou být odhlašováni i v průběhu školního roku. Přijímání v průběhu školního roku je omezeno kapacitou ŠD.

Stanovení výše úplaty ve školní družině

- Poplatek je od **1.9.2025** stanoven ve výši **300 Kč** za jeden měsíc.
Způsob platby na číslo účtu: 1763146379/ 0800, v.s.: 924 a do poznámky: jméno a příjmení žáka
- Zákonný zástupce je povinen uhradit částku vždy za celé pololetí, a to:
do 30. září 2025 za 1. pololetí (1 200 Kč), do 30. ledna 2026 za 2. pololetí (1800 Kč).

Nedílnou součástí Přílohy č. 4 - Stanovení výše úplaty ve školní družině - je Výpis z usnesení 58. schůze RM Kopřivnice konané dne 24.6.2025:

MĚSTO KOPŘIVNICE
MĚSTSKÝ ÚŘAD KOPŘIVNICE
Rada města Kopřivnice

DATUM: 26.6.2025

VÝPIS Z USNESENÍ 58. SCHŮZE RADY MĚSTA KOPŘIVNICE KONANÉ DNE 24.06.2025

2070/58/RM/2025

Rada města po projednání

s c h v a l u j e

výši úplaty za zájmové vzdělávání ve školách, jichž je zřizovatelem město Kopřivnice, od školního roku 2025/2026, ve znění návrhu předloženého prostřednictvím přílohy č. 1 podkladového materiálu.

Bc. Adam Hanus v.r.
starosta

„otisk úředního razítka“

Mgr. David Monsport v.r.
místostarosta

Za správnost výpisu:

Digitélně podepsal Daniela Knapková
Datum: 26.06.2025 08:44:45 +02:00

Na základě návrhů jednotlivých základních škol zřizovaných městem jsou stanoveny měsíční poplatky za školní družinu následovně:

Škola	Celodenní školní družina	Pouze ranní družina	Odpolední družina 2x týdně
ZŠ a MŠ 17. listopadu	300 Kč	-	-
ZŠ Alšova	300 Kč	-	-
ZŠ Emila Zátopka	200 Kč	100 Kč	-
ZŠ Mniší	200 Kč	100 Kč	100 Kč
ZŠ Lubina	300 Kč	100 Kč	-
ZŠ dr. M. Horákové	200 Kč	100 Kč	-

Poznámka: Výše úplaty je stanovena v souladu s § 123 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, a vychází z rozsahu poskytované péče v rámci jednotlivých školních družin.

11. Celoroční motivační hra Domy her a poznání

Číslo v pravém sloupci označuje jednotlivé kompetence, týkající se daného tématu (viz strana 6).

Dům přátelství

U nás doma	Vyprávíme o životě naší rodiny.	3, 4, 5
	Kreslíme a malujeme nejbližší členy rodiny, známe jména rodičů a sourozenců, víme, kde rodiče pracují a sourozenci chodí do školy. Tvoříme „rodokmen“ formou stromu.	4, 6
Náš dům, náš byt	Popisujeme rodinné domy nebo byty, ve kterých bydlíme, a jejich zařízení. Známe svoji adresu!	2, 3, 4
	Stavíme si dům, ve kterém bychom chtěli v budoucnu bydlet (Lego).	2, 4, 5
	Zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení vyrábíme z polystyrenových válečků různých barev.	2, 3, 4, 5
Lidé kolem nás <i>To je naše rodina</i>	Vyprávíme historky z časů našich babiček a prababiček, které nám povídaly před spaním.	3, 4
	Naši příbuzní, jak se nazývají (strýc, teta, bratranec, sestřenice) a kdy se s nimi setkáváme (svátky, narozeniny, Velikonoce, Vánoce apod.).	3, 4
Poznáváme se <i>Kamarádi</i>	Kreslíme portréty spolužáků, kteří chodí do družiny, ty pak vystřihujeme a tvoříme skupinový portrét.	3, 4, 6
	Sestavujeme společně pravidla soužití v družině.	2, 4, 5
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy spolužák, kamarád, přítel.	1, 3, 4
	Při hře zjišťujeme, jak dobře se známe (se zavázanýma očima hmatem, sluchem).	1, 3, 5
Pomáháme si <i>Učíme se toleranci a pořádku</i>	Učíme se na svých spolužácích najít něco pěkného či zajímavého, za co ho pochválíme.	1, 6
	Hrajeme si na malého pomocníka. Beseda: „Jak mohu pomáhat mamince, paní učitelce, paní vychovatelce a mladším sourozencům.“	2, 4, 6
	Své věci ukládáme výhradně do vlastní skříňky, klíč nosíme s sebou. V případě, že jej ztratíme nebo zapomeneme, slušně požádáme pana školníka o pomoc. Vysvětlujeme dětem pojem vandalismus na příkladech z našeho okolí.	2, 5, 6

Nejsme všichni stejní	Hovoříme o lidech a dětech s hendikepem, kterým nepomáhají jen lidé, ale také zvířata (canisterapie, hipoterapie). Při žádosti o pomoc vždy vyhovíme, je-li to v našich možnostech.	4,5
----------------------------------	---	-----

Dům moudrosti

Tady jsem doma <i>Cesta do školy</i>	Vypravíme si o cestě do školy a domů.	1, 2, 4
	Dbáme pravidel silničního provozu. Jsem chodec, tedy účastník silničního provozu. Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí, procházíme ulice a určujeme dopravní značky, které vidíme, vysvětlujeme si jejich význam (příkazy, zákazy, informace).	1, 2, 6
	Přemýšlíme o smyslu dopravního značení (křižovatky, přechody pro chodce, kruhové objezdy). Při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu a uvědomujeme si příčiny dopravních nehod.	1, 3, 5
	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek, nejznámější dokážeme nakreslit.	1, 2, 5, 6
	Při přechodech na mimodružinové aktivity si zopakujeme pravidla přecházení silnice, chování na chodníku apod. Nezapomínáme na reflexní prvky.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Pravidelně formou didaktických her opakujeme pravidla pro cyklisty a chodce, účastníky silničního provozu.	1, 2, 5, 6
	Návštěva dopravního hřiště.	1, 2
Naše město Kopřivnice <i>Jsem malý občan</i>	Celé oddělení spolupracuje na maketě našeho města.	1, 2, 5
	Známe významné budovy, např. Technické muzeum Tatra, Muzeum Fojetství, kulturní dům, městský úřad apod.	1, 2, 3, 4, 5
Jsem Čech <i>Co vím o své zemi</i>	Cestovní abeceda, soutěžíme, kdo zná více slov začínajících na určité písmeno (města, řeky, hrady, zámky). Povídáme si o pamětihodnostech a historických městech (Praha, Kutná Hora, Český Krumlov, Olomouc).	1, 2
Svět je veliký <i>Druhy dopravy</i>	Auto (jaké máme, kam jezdíme). Autobus (jezdíme na výlety). Vlak (jezdíme pohodlně především na delší cesty). Letadlo (letíme na dovolenou). Tramvaj (přesunujeme se při návštěvě většího města). Metro (jezdíme v hlavním městě). Kolo (turistika, sport).	1, 2, 3, 5

Dokážeš to <i>Naši pomocníci</i>	Besedujeme na téma služeb obyvatelstvu (čistírna, opravy, odpady, sběrný, zdravotnické služby a kulturní akce).	2, 3, 4
	Co kdybych se ztratil? Povídáme si společně, co bychom dělali (znám své jméno, jména svých rodičů, adresu, kontakt na rodiče, v případě, že vlastním mobilní telefon, umím správně telefonovat a požádat o pomoc).	1, 2, 3
	Kdo jsou naši pomocníci ve škole? Sekretářka, školník, uklízečky, kuchařky apod. Můžeme je vždy požádat o pomoc.	3, 4, 5
	Skupinové hry na obchod, na restauraci. Navštěvujeme cukrárnu ve městě, umíme se chovat ve společnosti a správně stolovat.	2, 4
	Exkurze u hasičů automobilky Tatra, kde mají pro nás připravenou spoustu ukázek a informací.	3, 4, 5

Dům minulosti, pohádek, pověstí a fantazie

Místní dějiny a pověsti	Navštívíme Muzeum Fojtství a Šustalovu vilu, všímáme si exponátů.	1, 3 ,5, 6
	Posloucháme pověsti z našeho regionu, např. O zbojnicích Ondrášovi a Jurášovi, O Váňově kameni, O štramberských uších, O rozcestí čarodějnic aj.	5, 6
	Čteme příběhy nejen z našeho kraje.	1, 6
	Plánujeme výlet na jedno historické místo v našem okolí (např. jeskyně Šipka ve Štramberku).	3, 5, 6
Na křídlech fantazie	Každý máme svého skřítky Naschválníčka – schovává nám ponožky, rozhazuje a ztrácí věci, špiní nám krk i ruce. Film „Lichožrouti“.	2, 3, 4
	Poslech příběhů o lesních strašidlech v podání Václava Neckáře. Kreslíme hejkaly, divoženky, víly a jedovaté houbičky.	1, 2, 3
Cesta do pravěku	Besedujeme nad obrázky kopřivnického rodáka, malíře a ilustrátora Zdeňka Buriana (byli jsme se podívat na pamětní desku do sadu Edvarda Beneše), kreslíme a malujeme dinosaury.	1, 6
	Sledujeme naučné dokumenty.	1, 2, 3, 5

Dům sváteční – svátky a oslavy

Sv. Martin	Vyprávíme si legendu o sv. Václavovi a sv. Martinovi.	1, 2, 3, 6
	Vyrábíme martinské husy z papíru.	2, 4, 5
Vánoce přicházejí	Staré české pohádky pro dny sváteční, čteme, pouštíme video.	4, 5
	Vyrábíme a kreslíme Mikuláše, čerty a anděly.	3, 4
	Píšeme dopis Ježíškovi.	1, 3, 6
	Zpíváme a posloucháme koledy.	1, 6
	Zdobíme družinový vánoční stromek.	1, 5, 6
	Pomáháme s dárky na školní vánoční jarmark.	1, 2, 3, 6
	Učíme se esteticky zabalit dárky.	2, 6
	Tvoříme výrobky s vánoční tematikou metodou „enkaustika“.	2, 4, 5
	Aby čas rychleji utekl, zveme již tradičně do ŠD kouzelníka.	3, 4, 6
	Zdobíme třídu.	2, 4, 5
Velikonoce	Vyprávíme si o lidových pranostikách a tradicích vzta- hujících se k největším křesťanským svátkům. Zdobíme kraslice.	1, 2, 3, 6
	Vyrábíme koláže s jarní tematikou.	2, 4, 5
Den matek	Jaká je moje maminka, proč ji mám rád. Kreslíme její portrét.	1, 3, 4
	Vyrábíme pro maminku srdce z lásky.	1, 3, 4, 6
Každý den má někdo svátek	Seznamujeme se s kalendářem, poznáváme tradiční i neobvyklá jména.	1, 4, 5
	Vytváříme modelové situace, učíme se blahopřát (způ- sob podávání rukou – dívat se do očí, stisknout dlaň, přemýšlet nad obsahem přání).	1, 3, 4
Den dětí	Povídáme si o dětech žijících v různých částech světa.	5, 6
	Formou netradičních a zábavných soutěží za sladké od- měny slavíme svátek dětí.	1, 6

Dům umění

Kniha je kamarád	Čteme příběhy a pověsti o našem městě.	1, 6
	Zúčastňujeme se akcí Noc s Andersenem a Česko čte dětem.	2, 3, 4, 6
	Pracujeme s dětskými časopisy Mateřídouška, Sluníčko, Můj vláček.	1, 2, 3
	Čteme se staršími dětmi knihy na pokračování.	
Kráska kolem nás	Jdeme do divadla, vybíráme vhodný oděv, vystřihujeme a lepíme oděvní modely na papírovou postavu.	5, 6
	Rodiče jdou na ples. Vyprávíme si o společenském oděvu muže a ženy pro významnou událost.	5, 6
	Interaktivní divadlo ve ŠD.	5, 6
	Navštívíme výstavu na Fojtství a v Šustalově vile.	3, 5, 6
	Tematicky zdobíme chodbu školní družiny pracemi dětí.	5, 6
	Ilustrujeme pohádky, které posloucháme.	1, 3, 5
	Akce městské knihovny – vyprávění o podzimu, výroba papírových zvířátek.	5, 6
	Vysvětlujeme pojem „babí léto“, využíváme teplého podzimního počasí, pouštíme draky.	1, 3, 5

Dům tvořivosti

Ve hře hledej zálibu	Připravujeme pro své kamarády hádanky a hlavolamy.	1, 2, 3
	Hrajeme piškvorky, lodě, pexeso, dámu, šachy a jiné společenské hry.	1, 3
	Skládáme jednoduchá origami.	1, 3
	„Kdo je nejlepší.“ Vyhlašujeme soutěž v...	3, 6
	Využíváme her, při nichž se cvičí paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvůrčí myšlení.	1, 3

Dům pohody

Vítáme jaro	Na vycházce určujeme první jarní květiny, následně je malujeme.	4, 6
	Umíme pojmenovat mláďata zvířat.	4, 6
	Slet čarodějnic, soutěž o nejlepší čarodějnici při přehlídkové show. Zapalujeme hranici a opékáme buřty.	1, 3, 4, 5
Pečujeme o své zdraví	Povídáme si o zdravé výživě.	4, 5, 6
	Soutěžíme ve smyslovém poznávání ovoce a zeleniny (chut', hmat, čich).	1, 3, 6
	Besedujeme se zdravotníkem o náchylnosti k nemocem po zimě, o jarní únavě a potom o vitamínech, které nám mohou v této situaci pomoci.	1, 3
	Kreslíme „bacily“, kteří způsobují nemoci (rozvoj fantazie dětí).	1, 2
	Pravidelně děti dostávají „Ovoce do škol“.	2, 3, 5
Čistota půl zdraví	Dodržujeme hygienu a pravidla správného stolování (každodenní rutina).	1, 3
	Osvojujeme si základní hygienické návyky (při kašli, kýchání dáme ruku před ústa, po použití WC vždy spláchneme a umyjeme si ruce).	1, 2, 3
	Používáme kosmetické přípravky určené pro děti. V létě se chráníme před sluncem krémy s vysokými UV faktory, v lese používáme repelenty.	1, 2, 3
Den bez úrazu	Vyprávíme si, co nebezpečného se nám přihodilo a jak to dopadlo.	3, 5
	Učíme se zásadám první pomoci.	1, 2, 3, 5
	Seznamujeme se s lékárníčkou.	5
	Umíme telefonicky přivolat pomoc, známe číslo linky důvěry a dětského krizového centra.	1, 4

Dům přírody

V lese	Pozorujeme změny v přírodě (čtyři roční období).	5, 6
	Díváme se na pohádky s Ferdou Mravencem od Ondřeje Sekory. Následně kreslíme brouky a další hmyz (nejsou oškliví, jsou velmi užiteční).	4, 5
	Při vycházce pozorujeme různé druhy stromů, nejznámější dokážeme určit podle listů.	1, 2, 3
	Z dostupných přírodnin vyrobíme lesního skřítku.	1, 2, 6
	Určujeme jehličnaté stromy, víme, který z nich je nejlepší na Vánoce.	3, 5
	Beseda s myslivci a ornitology s ukázkou dravců.	3, 4, 5
	Jaké nebezpečí nám může v lese hrozit? Můžeme se ztratit, setkat se s nebezpečnou zvěří, poranit se o uschlé větve a kořeny stromů.	3, 4, 5
Na poli a na zahradě	Hovoříme o práci na zahradě, sledujeme práci zemědělců na poli.	2, 4
	Staráme se o květiny, zkusíme uvázat jednoduchou kytici z lučních květin.	2, 4
	Jak se budí semínko, čteme ukázkou z příběhu Z mechu a kapradí. Známe zaklínadlo Křemílka a Vochomůrky „Vstávej, semínko, holala.“	2, 3, 4, 6
	Víme, jak se máme chovat v přírodě a v lese (nekřičíme, neběháme, abychom neplašili zvěř).	3, 4, 5
	Příroda léčí. V atlasu si ukazujeme léčivé byliny běžně rostoucí u nás.	3, 4, 5
	Umíme telefonicky přivolat pomoc, známe číslo linky důvěry a dětského krizového centra.	1, 4

Dům sportu

Sportem ku zdraví	Využíváme vhodné počasí k pobytu na hřišti.	5, 6
	Na vycházce překonáváme přírodní překážky.	5, 6
	Využíváme prolézaček, houpaček, kolotočů a skluzavek na hřišti před školou (bezpečnost).	5, 6
	Soutěžíme v družstvech s různým náčiním (míče, obruče, švihadla).	4, 6
	V tělocvičně hrajeme florbal a kopanou.	4, 6
	Chlapci nacvičují jednoduchý parkour.	4, 6
	Učíme se pravidla míčových her (např. vybíjená).	4, 6
	Organizujeme družinovou olympiádu.	4, 6
	Sledujeme významné sportovní akce.	3, 4, 6
	Víme, co je fair play.	3
	Známe nejúspěšnější sportovce z našeho regionu (Emil Zátoupek, Jiří Raška aj.).	3

Dům šikulů

Každý něco umí	Při práci se stavebnicí Lego rozvíjíme fantazii, konstrukční myšlení a jemnou motoriku.	1, 2
	Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky, tvoříme sněhové sochy.	1, 2, 3
	Kreslíme barevnými křídami na asfalt.	1, 2, 3
	Vyrábíme a modelujeme draky.	2, 6
	Organizujeme zimní soutěž „Stavíme sněhuláka“.	6
	Co nám nakreslil mráz. Vystřihujeme sněhové vločky, malujeme temperou na okno.	2, 6
	Vyrábíme karnevalové masky.	6
Skřítek Pořádníček	Pomáháme při úklidu her a hraček ve školní družině.	2, 4
	Staráme se o pokojové rostliny. Kypříme, zaléváme, utíráme prach na listech.	2, 4
	Své věci udržujeme v pořádku (podporujeme rozvoj pečlivosti, systematickosti, sebekontroly).	1, 2, 5

Dům děda Vševěda

Finance pro nejmenší	Kolik stojí aneb co si mohu koupit za 10, 20, 50 Kč. Vyrábíme dětské peníze, hrajeme si na obchod.	2, 4, 5
	Vedeme rozhovor na téma plýtvání jídlem, penězi, energií.	4, 5
Nemám čas	Kreslíme legrační budíky.	1, 5
	Na vycházce hledáme hodiny ve městě (kostel, nádraží atp.).	1, 3, 5
	Mluvíme o změně času (letní, zimní – úspora energie).	1, 3, 5
	Různé typy hodin (sluneční, orloj).	1, 3, 5
	Co znamená přijít včas, přijít pozdě aneb přesnost je předností králů.	1, 3
	Spěchej pomalu. Práce kvapná, málo platná.	5, 6
Kdo to byl?	Emil Zátopek – atlet, Zdeněk Burian – malíř a ilustrátor, Ignác Šustala – zakladatel výroby kočárů v Kopřivnici, Jiří Hanzelka – cestovatel, Sigmund Freud – psycholog.	2, 4

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami upravuje:

- (1) **zákon č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání(školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejm. úplné znění - **zák. č.317/2008 Sb., a zák. č.49/2009 Sb.**, (§16, §40 a §48)
- (2) **vyhláška č. 72/2005 Sb.**,o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zejména **vyhláška č. 116/2011 Sb.**,
- (3) **vyhláška č. 73/2005 Sb.**, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, zejména **vyhláška č. 147/2011 Sb.**

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou považováni všichni žáci se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním, případně i žáci s mimořádným nadáním.

Do kategorie žáků **se zdravotním postižením** jsou zařazováni žáci s mentálním, tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, s poruchami autistického spektra, s poruchou dorozumívacích schopností, se souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení a chování. Žákům s těžkými formami výše zmiňovaných postižení náleží s ohledem na rozsah speciálních vzdělávacích potřeb nejvyšší míra podpůrných opatření, kterou doporučuje školské poradenské zařízení.

Zdravotním znevýhodněním je pro účely tohoto dokumentu zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy **vedoucí k poruchám učení a chování**, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. I u těchto žáků je důležité zohledňovat jejich individuální vzdělávací potřeby a to např. Formou vyrovnávacích opatření, které škola může žákovi navrhnout na základě pedagogické diagnostiky (posouzení vzdělávacích potřeb, průběhu a výsledků vzdělávání). Pro žáka tak může být vypracován plán pedagogické podpory (tedy individuální vzdělávací plán bez doporučení školského poradenského zařízení).

Identifikace žáků se sociálním znevýhodněním bývá obtížná, jen malé procento má tento status potvrzený školským poradenským zařízením. Jsou to především žáci, s rodinou s nízkým sociálně kulturním postavením, žáci ohroženi sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženu ochrannou výchovou. Škola pak poskytuje vyrovnávací, případně podpůrná opatření zejména žákům, kterým se nedostává potřebné podpory k řádnému průběhu vzdělávání ze strany rodiny a žákům znevýhodněným nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka.

Vyrovňovací a podpůrná opatření specifikuje novela vyhlášky č. 73/2005 Sb.

Zavedením **vyrovňovacích opatření**, (které může škola nastavit i bez spolupráce se školským poradenským zařízením), je kladen mnohem větší důraz na individuální přístup učitele, pedagogickou diagnostiku a včasnou intervenci v rámci školy. Diagnostika a intervence psychologů a speciálních pedagogů v poradenských zařízeních se tak odsouvá na pozdější dobu. Nejprve tedy poskytuje preventivně vyrovnávací opatření pedagogický pracovník, škola

a rodina dítěte a teprve pokud se tato opatření ukážou jako nedostatečná, bude dítě vyšetřeno ve školském poradenském zařízení, které případně může doporučit **podpůrná opatření**.

Cílem je poskytnout žákům s výukovými obtížemi cílenou pedagogickou podporu ještě před provedením odborného vyšetření, respektive před případným zařazením žáka do režimu speciálního školství.

Žák s tělesným postižením

Výchovou a vzděláváním tělesně postižených se zabývá somatopedie.

„Podle postižené části těla rozeznáváme skupinu obrn centrálních a periferních, deformace, malformace a amputace.“ (**PIPEKOVÁ, J. (ed.)** Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0. str. 169. 170) Mezi obrny centrální se například řadí dětská mozková obrna či lehká mozková dysfunkce.

Při deformaci, určitá část těla nemá tvar takový, jaký by měla mít. Zařazují se sem některé skoliózy a další poruchy.

Malformace je špatné vyvinutí určité části těla, které je možné zjistit ještě před narozením, a to pomocí ultrazvuku.

Společným znakem všech těchto postižení je **snížení možnosti pohybu**. Neprojevuje se ovšem jen po stránce fyzické, ale i osobnostní. (**PIPEKOVÁ, J. (ed.)** Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.)

Dítě může být zařazeno do běžné školní družiny, pokud se bude respektovat jeho postižení a ŠD k tomu bude mít dispozice, např. bezbariérové.

Žák se zrakovým postižením

Rozvojem, výchovou a vzděláváním zrakově postižených se zabývá oftalmopedie. V České republice se můžeme setkat i s názvem tyflopédie, jedná se o synonymum.

Zrakové vady se dělí do čtyř stupňů - „slabozrakost, zbytky zraku, nevidomost a tupozrakost.“ Rozlišují se podle toho, o kolik jednotek je snížena zraková ostrost.

U slabozrakosti a nevidomosti se jedná o nevratný proces. Postižení mají k dispozici různé **kompensační pomůcky**, které jim pomáhají v běžném životě, například speciální knihy, Pichtův psací stroj, asistenční psy či všelijaké lupy.

Projevy zrakově postižených jsou různé, některé dále vyjmenované se mohou objevit i u jedinců bez uvedených poruch. Dítě **mžourá, slzejí mu oči**, má je kalné, může trpět bolestmi hlavy. Pohybuje se se značnou nešikovností, při chůzi nabourává do předmětů, které jsou v cestě. Hůře se soustředí, přehazuje písmena či má problémy se čtením. (**PIPEKOVÁ, J. (ed.)** Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0)

*Žáky s některými zrakovými vadami je možné integrovat do běžných základních škol. **Nutné je ovšem doporučení od odborníka.***

*Tento princip platí i o zařazení do běžných ŠD. Žáci dělají různé činnosti, jak pohybové, tak manuální, při kterých zrakově postižené dítě potřebuje daleko větší péči než zdravé. S největší pravděpodobností nebude v silách vychovatelky mu tuto péči v dostatečné míře zajistit. Pomoci by zde mohl **osobní asistent dítěte či asistent pedagoga.***

Žák se sluchovým postižením

Sluchově postiženými jedinci, jejich rozvojem, výchovou a vzděláváním se zabývá obor zvaný surdopedie.

Sluchové vady jsou rozlišovány podle toho, v jaké části sluchového aparátu k poškození došlo.

Převodní porucha má svůj původ v tzv. převodním ústrojí. Projevem je, že **jedinec má potíže s vnímáním hlasitosti** v běžné mluvě. Poruchu lze kompenzovat, většinou se jedná o vadu lehčího typu.

Percepční porucha vzniká ve vnitřním uchu. **Jedinec špatně rozumí mluvenému slovu, nerozpozná jejich význam.** I tyto děti lze integrovat, mají ovšem větší potíže. Postižení je také kompenzovatelné.

Poslední typ je *smíšený*, jedinec trpí poruchou převodní i percepční, tzn. **hůře slyší i rozumí.** Dále se vady dělí podle stupně.

Některé žáky se sluchovým postižením je možné integrovat do běžných základních škol, a to na základě doporučení speciálně pedagogického centra. V takovém případě je důležitá předešlá příprava dítěte a spolupráce pedagogů a vychovatelů, se kterými přijde do styku.

Pedagog či vychovatel by měl mluvit zřetelně, adekvátně hlasitě a dodržovat vhodné tempo řeči. Důležitá je správná výslovnost a klidné jednání. Nepostradatelný je osobní přístup k žákovi. Komunikace a spolupráce s rodinou a odborníky je nezbytná. (ANOTOVÁ, N., SVOBODOVÁ. K. Integrace sluchově postiženého dítěte v mateřské a základní škole. 2. vyd. Praha: SEPTIMA, 1998. 64 s. ISBN 80-7216-050-8)

Pokud ovšem bude mít sluchově postižené dítě adekvátní kompenzační pomůcky (například naslouchadlo), může být zařazení do ŠD úspěšné.

Žák se specifickými poruchami učení a chování

Poruchy učení

Poruchami učení trpí cca 2 – 4 % žáků, chlapci více než dívky. Díky tomu se toto téma stalo velice aktuálním. Povědomí o této problematice, i když někdy velice povrchní, má téměř každý. Diagnostikou se zabývají převážně pedagogicko - psychologické poradny.

Dyslexie – nejčastěji se vyskytující porucha učení. „Jde o kombinaci schopností a obtíží, které ovlivňují učební proces v jedné nebo více oblastech, jimiž jsou **čtení, pravopis a psaní**.“

(**BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M.** Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2.vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4. s. 171-174)

Projevy: žák má potíže při čtení se zadržováním a nedodržováním rytmu. Porucha má vliv na celkové chování dítěte, je více citlivé, může být až agresivní. Je zde také problém s rychlostí porozumění textu.

Práce s dětmi s diagnostikou dyslexie

Nejčastější dyslektické chyby

- ☐ dvojí čtení – dítě si nejdříve přečte slovo po hláskách pro sebe a potom je vysloví nahlas. Dvojí čtení brání vytvoření správných čtenářských návyků.
- ☐ záměny písmen – ve čtení žáci často zaměňují písmena tvarově podobná, např.: b – d, a – e, m – n. Dále také zaměňuje písmena zvukově a artikulačně podobná.
- ☐ vynechávání, přidávání, přesmykování písmen.
- ☐ čtení bez porozumění.
- ☐ obtíže při čtení slov se souhláskovými shluky
(ČERNÁ, M. *Lehké mozkové dysfunkce*. s. 148)

Přehled nápravných metod

- a. Před zahájením nápravné péče je nutno stanovit pomocí speciálních testů, do jaké míry ovládá dyslektické dítě čtení a psaní. Nápravný program je pro každé dítě individuální, při nápravě není nutné se zabývat věcmi, ve kterých dítě nechybuje.
- b. **Zraková identifikace písmen** – zrakové vnímání tvarů písmen podporujeme hmatem (ohmatávání a poznávání písmen se zavřenýma očima. Používáme textilní písmena, písmena utvářená z drátů a dalších materiálů, písmena si děti píší na záda na ruku.

- Procvičování orientace v prostoru
- Různé hry z časopisů a knížek pro děti - bludiště, doplňovačka, skládání rozstříhaných obrázků
- Práce se stavebnicemi
- Procvičování sluchové percepce
- Návlek sluchové a zrakové analýzy a syntézy
- Orientace v textu
- Správné dýchání při čtení
- Čtení s okénkem

Dysgrafie - „Dysgrafie je specifická porucha grafického projevu, postihuje zejména **celkovou úpravou písemného projevu**, osvojování jednotlivých písmen, napodobení tvaru, spojení hlásky s písmenem a řazení písmen.“ (BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2.vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4. s. 171-174) Je zde přesah do matematiky, žák má potíže s porozuměním slovním úlohám.

Projevy: žák má nevzhledné a neuspořádané písmo. Píše slova tak, jak je slyší. Psaní mu trvá déle než ostatním spolužákům. Hůř pracuje v časové tísní.

Dysortografie - „Dysortografie je specifická **porucha pravopisu**, vyskytující se velice často ve spojení s dyslexií. Tato porucha nepostihuje celou oblast gramatiky jazyka, ale týká se tzv. specifických dysortografických jevů, vynechávky, záměny tvarově podobných písmen v písemné podobě, inverze, zkomoleniny, chyby v artikulační neobratnosti, nesprávně umístěné nebo vynechané vyznačení délek samohlásek, chyby v měkčení.“ (BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2.vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4. s. 171-174)

Projevy: žák hůř pracuje pod časovým nátlakem, například při diktátu. Díky své poruše má problémy s cizími jazyky. V písemném projevu mnohdy přehazuje pořadí písmen.

Dyskalkulie - „Dyskalkulie je specifická porucha matematických schopností. Porucha se týká zvládání základních početních výkonů. Podle charakteru potíží můžeme tuto poruchu členit na několik typů.“ (BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2.vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4. s. 171-174)

Projevy: žák má problémy s běžnými matematickými operacemi. Díky nepřehledné úpravě sešitu dělá chyby. Ve slovních úlohách neví, co přesně má vypočítat. Nepamatuje si všechny kroky, které musí udělat k tomu, aby zdárně vyřešil příklad. Žákovi dělá potíže nalézt si chybu ve svém výpočtu.

Další tři jmenované poruchy jsou pouze českým označením, v zahraniční literatuře je tudíž nenalezneme.

Dyspraxie - „Dyspraxie je specifická porucha obratnosti, schopnosti vykonávat složité úkony, může se projevit jak při běžných denních činnostech, tak při vyučování.“(BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ,

M. Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2.vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4. s. 171-174)

Dysmúzie – žák má potíže s vnímáním hudby a jejího následného vlastního ztvárnění. Neumí zopakovat melodii ani rytmus, nepamatuje si to.

Dyspinxie –, „jedná se o poruchu kreslení, výtvarný projev je horší, než se u takto starého žáka očekává. Dítě drží tužku křečovitě, neuměle. Objevuje se u něj problém s porozuměním perspektivy. Při kresbě postav je nápadná disproporce.“ (**BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M.** Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. 2.vyd. Brno: Paido, 2007. 247 s. ISBN 978-80-7315-158-4. s. 171-174)

Na rozdíl od postižení se žáci s těmito poruchami ve ŠD nijak výrazně odlišně neprojevují. Je ovšem důležité je respektovat při zadávání určitých činností.

ADHD

Dítě trpící touto vývojovou poruchou je značně nepozorné, impulzivní a hyperaktivní. V současné době se příčina hledá jak v biologii, tak v psychologii. Tito žáci poměrně často pocházejí z dysfunkčního rodinného prostředí.

Projevy: dítě se nedokáže soustředit delší dobu, je neklidné, špatně navazuje přátelství a může být agresivní. K tomu všemu se přidávají horší výkony ve škole a odmítání autority.

Děti trpící ADHD je možné medikovat. Po léčích ale mohou trpět jejich vedlejšími účinky, například nechutí k jídlu či nespavostí. (**PIPEKOVÁ, J.** (ed.) Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN80-7315-120-0)

Tito žáci jsou ve ŠD daleko náročnější na ohlídky než při výuce ve třídě, kdy sedí v lavici. Často nerespektují pokyny ani bezpečnostní pravidla. Ve ŠD, kde je režim volnější a žáci mají více prostoru pro komunikaci s druhými, se často dostávají do konfliktů, přičemž se mohou projevat až agresivně. V krajním případě je možné takového žáka z družiny vyloučit s ohledem na bezpečí ostatních. Vše se projednává s vedoucí vychovatelkou, která touto pravomocí disponuje.

OBECNÉ ZÁSADY PŘÍSTUPU K DĚTEM S ADHD

1. **Nevěnovat dítěti přemrštěnou pozornost**, žádné dítě nechce být „jiné“. Učitel by si však měl stále uvědomovat, že každý z jeho žáků je ve všech ohledech jiný než ostatní (intelekt, tělesná stavba a dispozice, koordinace, temperament atd.).
2. **Nechat prožít dítě pocit úspěchu!** Vytvořit prostředí, ve kterém může být kterékoliv dítě v něčem úspěšné. Nepreferovat pouze některé oblasti školního života (např. znalosti). Zážitek úspěchu by se měl týkat všech oblastí (chování k učiteli, chování ke spolužákům, sport, umělecká tvorba, ale i třeba splnění jednoduché instrukce nebo úkolu, snaha udělat radost apod.). S tím souvisí: Vyvarovat se bazírování na dětských slabostech, **upřednostňovat silné stránky dítěte**.
3. Učit všechny děti, že **existují rozdíly** nejen ve zjevu, ale i ve vlastnostech a zkušenostech jedinců. Tyto rozdíly by měly být respektovány, protože vycházejí buď ze specifiky určitého dítěte, nebo jsou dány prostředím, v němž dítě vyrůstá. Nikdy nedopustit posměch skupiny za odlišnost. Snaha vytvořit systém kamarádské podpory ostatních spolužáků by v tomto případě měla být vždy přítomna. Konkrétně to znamená: Pomoci dítěti, aby bylo akceptováno jako člen určitého společenství. Učitelův přístup je proto v tomto bodě extrémně důležitý.
4. **Spolupráce s rodinou** – rodiče dítěte s ADHD potřebují častější komunikaci s učitelem formou denních, týdenních či měsíčních zpráv (nebo setkání) nejen o výkonech v učení, ale též o jeho pracovním úsilí, sociálním chování, případně výchovných problémech. Vždy se musí najít prostor i pro pozitivní informace o dítěti. Důležité je respektovat rodinu takovou jaká je a snažit se posílit zájem o dítě. Toho dosáhneme pouze tehdy, jestliže dokážeme dát rodičům najevo naši úctu a náš respekt vůči jejich názorům a postojům, samozřejmě s tím, že to, co nás všechny spojuje, je: aby se jejich dítě cítilo dobře. Velmi zhoubná je cesta eskalací vzájemné agresivity mezi dítětem a dospělým. Komunikace školy a rodiny nesmí nikdy dojít do stadia „hledání viníka“ (kdy rodiče obviňují z potíží dítěte školu, učitel rodiče z výchovné neschopnosti nebo nespolupráce) – tato tendence bývá častá a zablokuje zcela možnost účinné pomoci dítěti s ADHD ve škole i doma.
5. **Odmítnutí konfrontace**: Učitel by si měl vždy připomínat, že nepřijatelné chování dítěte není osobní útok proti jeho osobě, ale že se jedná o příznak vyskytujícího se problému. Nemá se nechat strhnout, nekřičet, nerozhodovat o „trestu“ v afektu. Bude-li mít učitel situaci vždy pod kontrolou, může pozitivně měnit chování dítěte. Měl by se proto vždy vyhýbat uspěchaným krokům.

6. Je důležité, aby se učitel alespoň částečně **seznámil s dítětem**, vyžadujícím speciální přístup. Měl by se snažit porozumět tomu, že každé dítě s ADHD je jiné, jiné v tom, jaké je jeho sebehodnocení, množství stresů, které má, jeho odolnost vůči nim, jiné svým sociálním zázemím či mírou přijetí v rodině atd.

7. Dítě s ADHD potřebuje především **pevnou strukturu a řád** v prostředí kde žije a pracuje. Potřebuje jasné hranice k tomu, aby vědělo, co může očekávat a co je očekáváno od něj. Potřebuje pevná a jasná pravidla. Potřebuje krátké a jednoduché instrukce, které před něho staví jednoznačné formulované požadavky. Potřebuje často správný způsob chování opakovaně vysvětlit a předvést. Dobře se cítí v prostředí, kde se opakují pravidelné procedury (rituály, tradice, zvyky) – není totiž schopno samo řád dlouho vytvořit. Pevně strukturovat hodinu, den, týden ve škole (i v maličkostech) je nakonec prospěšné především na 1. stupni pro všechny děti.

8. **Nechat dítě pocítit jeho význam.** Dbát na dostatek osobního povzbuzení a veřejného ocenění jeho práce nebo snahy (pověřit ho nějakou byt' drobnou povinností, předat odpovědnost). Dítě by mělo pocítit učitelův respekt a pozitivní přijímání. Posilovat sebeúctu dítěte s ADHD (bývá většinou nízká) – a to tak, aby to podpořilo jeho respekt k ostatním i sobě samému, a ostatních k němu.

9. Po dítěti nemůžeme chtít, aby zaznamenalo pokrok, jestliže ho nemotivujeme, aby ho dosáhlo. Proto je důležité **vytvořit systém odměňování** . odměny a pochvaly jsou vhodné pro zvyšování motivace k úspěchu. Musí to být systém, ve kterém se snažíme o dostupnost ocenění a odměn pro všechny žáky a pro dítě s ADHD obzvlášť.

10. Víra v hodnotu komunikace:

- ☐ povídat si s dětmi
- ☐ dát dítěti příležitost k vysvětlení jeho pocitů a činů
- ☐ u některých dětí vidíme malý zájem o verbální projev – je možné zkusit navodit lepší kontakt s tímto dítětem jiným způsobem, u ml. dětí hrou nebo kresbou, u starších třeba písemným projevem (pokud ovšem tento způsob přijmou)
- ☐ rovněž tak dbát na neverbální komunikaci ze strany učitele – úsměv, přísný pohled, vzít dítě za ruku či rameno apod.

11. **Teoretické znalosti vyvažovat praktickou a konkrétní činností** (výlety, návštěvy různých pracovišť, návštěvy zajímavých osob se spec. dovednostmi a zkušenostmi ve škole, keramika, textilní práce, práce s nástroji atd.) **Nevylučovat dítě s ADHD z plánovaných mimoškolních akcí za špatné chování** – pocit odmítnutí jeho problémy v chování zhoršuje.

12. I v prostředí, které je orientováno na úspěch a pozitivní hodnocení je prostor pro **slovní pokárání a napomenutí**. Je dobré vyhnout se sarkasmu, negaci a ukvapeným soudům. „Moudrá“ pokárání – tichým, rozhodným a zejména bezprostředním způsobem jsou opodstatněnější a účinnější než velmi emocionální, neurčité a opožděné výtky. Tyto výtky jsou nejen méně účinné (patří k nim m.j. i množství poznámek), ale mají též demoralizující vliv a nabourávají dětské sebevědomí.

13. Práce s dětmi s ADHD je pro učitele velmi stresová a únavná, zvláště když se neobjevují žádné větší změny k lepšímu. Učitelé dobře znají i pocity vystřízlivění a zklamání, které měli při práci s dítětem, když se nechali ukolébat přílišným a dočasným klidem. Neměli by své pocity skrývat – **společná setkání učitelů** jsou velmi důležitá. Tato setkávání mohou nabývat různých forem – společné vymýšlení různých přístupů, témat, forem práce, diskuse o pokroku dětí (s hledáním jakéhokoliv důkazu, byť sebemenšího, že dítě dosáhlo pokroku. Tyto důkazy jsou důležité pro dítě samotné, jeho rodiče i učitele). Pravidelná setkávání učitelů jsou zvláště výhodná na 2. stupni (který přináší pro dítě s ADHD zvýšené nároky) – každý učitel má svůj předmět, a pokud spolu nekomunikují, mohou se potíže dítěte (v extrému až při antagonistických ped. přístupech jednotlivých vyučujících) výrazně zhoršovat. Domluvit se dá i únosná kumulace domácích úkolů – aby nebyla pro žáka nad snesitelnou mezí bez možnosti odpočinku. Vhodná je spolupráce učitele s psychologem, příp. pedopsychiatrem.

14. **Seznámit se se základními publikacemi o ADHD** a jejich projevech, včetně metodického pokynu pro práci s dítětem s ADHD, který je ve školách již k dispozici u výchovných poradců. Literatura o této problematice je nyní velmi obsáhlá a snadno dostupná (zvl. díky ped. a psycholog. nakladatelství Portál) – klíčová slova při hledání této literatury jsou LMD – lehká mozková dysfunkce (dříve LDE), ADHD – poruchy pozornosti s hyperaktivitou, vývojové (specifické) poruchy chování, neklidné dítě, v lékařské literatuře – hyperkinetický syndrom, příp. porucha aktivity a pozornosti.

Poruchy chování

Hlavním rysem je vzdorovité až agresivní chování trvající minimálně šest měsíců. Při výskytu v dětství, je zvýšená pravděpodobnost, že porucha bude přetrvávat i v dospělosti.

Podle docentky Pešatové jsou rozděleny následovně:

- „agrese k lidem a zvířatům
- destrukce majetku a vlastnictví
- nepoctivost nebo krádeže
- vážné násilné porušování pravidel před třináctým rokem“ (PEŠATOVÁ I. Vybrané kapitoly z etopedie. Liberec: TUL, 2003. ISBN 80-7083-750-0. s. 28)

Podle kategorií se samozřejmě liší svými projevy. Společné většinou bývá lhaní, lehká kriminální činnost (vandalismus, krádeže), šikana slabších, krutost ke zvířatům či nepřiměřené výbuchy zlosti.

S žáky, kteří trpí poruchami chování, je ve ŠD práce velice náročná. Ve většině případů bude takový žák časem vyloučen, a to s ohledem na bezpečnost ostatních žáků.

Žák s vadami řeči

Výchovou osob s vadami řeči se zabývá vědní obor logopedie, který je těsně spjat s několika dalšími disciplínami.

V publikaci Logopedie zmiňuje Klenková rozdělení poruch řeči podle Lechta (1990, 2003) takto:

- „vývojová nemluvnost (vývojová dysfázie)
- získaná orgánová nemluvnost (afázie)
- získaná psychogenní nemluvnost (mutismus)
- narušení zvuku řeči (rinolalie, palatolalie)
- narušení plynulosti řeči (balbuties)
- narušení článkování řeči (dyslalie, dysartrie)
- narušení grafické stránky řeči
- symptomatické poruchy řeči
- poruchy hlasu
- kombinované vady a poruchy řeči“ (KLENKOVÁ, J. Logopedie. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 228 s. ISBN 978-80-247-1110-2. str. 55.)

V současné době se logopedie nezabývá pouze dětmi ale i dospělými a seniory. Projevy se liší podle toho, čím přesně jedinec trpí.

Žáci s vadami řeči jsou zařazováni do běžných ŠD. Důležité je, aby vychovatelky braly ohled na daná specifika. Proto je zde důležitá jejich informovanost a spolupráce s rodiči nebo logopedem, který má dítě v péči.

Žák se zdravotním znevýhodněním

Tato problematika je neustále velmi aktuální. Dítě je znevýhodněno po stránce somatické s tím, že se nemoc odráží běžně i v psychice. Je zde zařazen diabetes, obezita, Crohnova nemoc, porucha srážlivosti krve, poruchy příjmu potravy, epilepsie, ale také žák se specifickými poruchami učení a chování. Děti se zdravotním znevýhodněním jsou zařazovány do běžných základních škol, tj. i družin.

Pedagogičtí pracovníci- vychovatelé, kteří přicházejí s těmito žáky do styku, musí být o jeho nemoci předem dostatečně informováni. Je důležité, aby respektovali specifika choroby, a v případě potřeby uměli adekvátně reagovat. (VÍTKOVÁ, M. et al. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I. Brno: Paido, 2007.354 s. ISBN 978-80-7315-163-8.)

Vše toto platí ve zvýšené míře i pro vychovatele ve ŠD, a to kvůli předcházení možných rizik. Program je zde pestřejší, jak po fyzické, tak i po rukodělné stránce, a neznalost choroby by mohla žáka v nejhorším případě ohrozit na životě.

Žák se sociálním znevýhodněním

„sociálním znevýhodněním je pro účely zákona 561/2004 Sb. viz. paragraf 16, odstavec 4:

1. rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,
2. nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo
3. postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.“ (Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.)

Sociální znevýhodnění má svou roli také ve ŠD. Během školního roku se zde pořádají i placené aktivity, ze kterých jsou tito žáci vyloučeni. Pro rodinu je problém vynaložit finanční prostředky. Od toho se odvíjí mnoho dalšího – žák má staré pomůcky, nebo je nemá vůbec, chodí ve špinavém, neznačkovém oblečení a tím se stává terčem posměchu ostatních. Z toho vyplývá problém začlenění se do kolektivu. U dětí cizinců je potíž s jazykovou bariérou, i když to není tak zásadní jako ve třídě. Nikde není uvedeno, jak má vychovatelka v případě, že je potřeba její zásah, postupovat.

Obecná doporučení pro pedagogy/vychovatele pro práci s dětmi se SVP

- * Předpokladem úspěšnosti žáka se SVP je, že nebude vystavován takovým činnostem, ve kterých díky své poruše nemůže podávat optimální výkon
- * Vysvětlete všem zúčastněným (žákovi, rodičům, ostatním učitelům, spolužákům), že bude žák odlišně hodnocen (vzděláván) a proč – stručně a věku dětí přiměřeně sdělte co je podstatou poruchy, jak mohou ostatní (učitelé, spolužáci) pomoci žákovi s překonáváním obtíží, vyzdvihněte jiné oblasti, ve kterých je dítě úspěšné, oceňte jeho jiné kvality.
- * Citlivě individualizujte výběr prostředků a metod (vycházejte vždy z konkrétních znalostí o potížích dítěte, ze závěrů psychologického/spec. pedagogického vyšetření, pozorování ve výuce, mějte přehled o postupu aktuálně probíhajících reedukačních náprav).
- * Vycházejte z toho, v čem je žák úspěšný (stavte na silných stránkách), dejte dítěti možnost zažít úspěch, oceňte i dílčí úspěchy a snahu (prevence ztráty zájmu o výuku, rezignace).
- * Neporovnávejte výsledky žáka s ostatními dětmi, ani nesrovnávejte výkony dětí s SPU mezi sebou (stupeň a projevy téže poruchy se mohou zásadně odlišovat)
- * Ujist'ujte se průběžně o tom, že dítě porozumělo Vašemu sdělení.
- * Pomozte dítěti zorganizovat si čas na zadané úkoly dle množství a náročnosti.
- * Pomozte dítěti v počátku plnění úkolu.
- * Mějte trpělivost s jeho pomalým tempem - je základem úspěchu a pomůže odbourat vyčerpávající stres
- * Nechte dítě objevovat své schopnosti a využít toho tak, aby zažilo úspěch i před celou třídou.
- * Naučte dítě systematicky a zodpovědně pracovat v rámci svých možností.
- * Podporujte dítě a pokuste se zorganizovat výuku tak, aby před ostatními dětmi zažilo úspěch, nikoliv utrpení.

Učitel/vychovatel, který pochopil podstatu problému specifických poruch učení a chování, je schopen pozitivního přístupu k řešení školních neúspěchů těchto žáků a bude se dále vzdělávat a sám vyhledávat nové podněty pro svou práci.

V případě, že potřebuje učitel upřesnit svůj přístup k žákovi, metody reedukace, může se obrátit na pracovníka pedagogicko-psychologické poradny pověřeného spoluprací s jeho školou, ale také na výchovného poradce nebo speciálního pedagoga či školního psychologa.

*Poskytování podpůrných opatření (PO) ve **školní družině** se řídí především **vyhláškou č. 27/2016 Sb.** (o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných) a navazujícími předpisy. Podmínky pro práci s dětmi s PO 1-3 se liší podle stupně opatření a specifik daného zařízení pro zájmové vzdělávání.*

1. Podpůrné opatření 1. stupně (PO 1)

*Tento stupeň podpory stanovuje a poskytuje samotná škola (v tomto případě **školní družina**) bez nutnosti doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ – PPP/SPC).*

2. Podpůrná opatření 2. a 3. stupně (PO 2 a PO 3)

*Tato opatření jsou závazná a vyžadují **doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ)** a **informovaný souhlas** zákonného zástupce.*

Škola (školní družina) musí poskytovat pouze ta opatření, která jsou uvedena v Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vydaném ŠPZ. Doporučení může stanovit personální podporu, nejčastěji:

- **Asistent pedagoga (AP):** Pokud je AP přidělen pro vzdělávání ve škole, může s žákem pracovat i ve **školní družině** (pod vedením vychovatele), a to v rozsahu stanoveném ŠPZ a časově přizpůsobeném pobytu v družině.
- **Další pedagogický pracovník:** Např. speciální pedagogická podpora v rozsahu hodin určených pro zájmové vzdělávání (může jít o individuální či skupinovou práci).

Role vychovatele v oddělení s dětmi s PO:

1. Aplikace metod a forem práce stanovených v Doporučení ŠPZ nebo IVP i v neformálním prostředí zájmového vzdělávání.
2. Úzká spolupráce s asistentem pedagoga, učiteli, školním poradenským pracovištěm (školní psycholog/speciální pedagog) a ŠPZ.
3. Zajištění bezpečného a přijímajícího prostředí, kde jsou děti s PO plnohodnotně zapojeny do volnočasových aktivit.
4. Pravidelné hodnocení účinnosti podpůrných opatření a zpětná vazba pro ŠPZ.

Podmínky pro práci s **nadanými dětmi** ve školní družině se řídí zejména **vyhláškou č. 27/2016 Sb.**, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, a navazujícími metodickými doporučeními.

Cílem práce s nadanými dětmi v družině je poskytnout jim **obohacující program** (enrichment), který přesahuje běžný rámec volnočasových aktivit a rozvíjí jejich mimořádné schopnosti.

Škola a školní družina poskytují **podpůrná opatření** na základě **Doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ)**, které potvrdilo nadání dítěte (např. mimořádné nadání, intelektové nadání, pohybové/umělecké nadání). Podmínkou je **informovaný souhlas zákonného zástupce** s poskytováním podpůrných opatření.

Vychovatel by měl být seznámen se **specifiky nadaných dětí** a s metodami jejich rozvoje. Může jít o samostudium, metodické vedení ze strany školního poradenského pracoviště (ŠPP) nebo ŠPZ, či cílené vzdělávání pedagogických pracovníků.

Je vhodné zajištění **speciálních učebních/didaktických pomůcek a materiálů**, které umožňují nadanému dítěti hlubší zkoumání zájmových oblastí (např. složité stavebnice, programovatelné robotické sady, encyklopedie, pokročilé výtvarné materiály, logické hry, přístup k technologiím) a možnost uspořádat prostor pro individuální práci, bádání nebo klidné soustředění.

Zpracovala: Bc. Jana Zajíčková, vedoucí školní družiny

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
742 21 KOPŘIVNICE
Kopřivnice, ul. Alšova 1128
okres Nový Jičín